

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

Naczelnictwo

Biuro: ul. Litewska 11/13 00-589 Warszawa tel.: 22 629 12 39, 629 07 17 tel./fax: 22 629 24 98
e-mail: naczelnictwo@zhr.pl www.zhr.pl

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

Instrukcja w sprawie zasad przyznawania, przechowywania sztandarów i występowania ze sztandarami oraz wzorów sztandarów

(Uchwała Naczelnictwa ZHR nr 45/1 z dnia 23 października 1994 r. oraz nr 251/2 z dnia 5 stycznia 2012 r.

na podstawie § 16 ust. 3 Regulaminu symboli, odznak i oznaczeń)

§ 1

Sztandar jest symbolem ideowych treści harcerstwa i jego posiadanie jest najwyższym wyróżnieniem jednostki organizacyjnej ZHR.

§ 2

1. Prawo posiadania sztandaru przysługuje Związkowi, chorągwiom, hufcom i drużynom zwanym jednostkami - za wzorową pracę potwierdzoną przez wizytatorów.
2. Prawo posiadania i używania sztandaru nie przysługuje jednostkom próbnym i zuchom, ani jednostkom, które nie spełniają w danej chwili warunków regulaminów Związku.
3. W uzasadnionych wypadkach władze, o których mowa w ust. 4, mogą przyznać prawo posiadania sztandaru innym jednostkom Związku.
4. Prawo posiadania sztandaru przyznaje:
  - a) hufcom i chorągwiom harcerek - Naczelniczka Harcerek,
  - b) hufcom i chorągwiom harcerzy - Naczelnik Harcerzy,
  - c) drużynom harcerek - właściwa komendantka chorągwi,
  - d) drużynom harcerzy - właściwy komendant chorągwi.
5. Z wnioskiem o prawo posiadania sztandaru przez jednostki organizacyjne Związku mogą występować do władz, o których mowa w ust. 4, zainteresowane jednostki, koła przyjaciół harcerstwa lub fundatorzy działający w porozumieniu z władzami jednostki, której ma zostać przyznane prawo posiadania sztandaru.
6. Jednostka ubiegająca się o prawo posiadania sztandaru prowadzi pracę wychowawczą, mającą na celu przybliżenie harcerzom wartości ideowych, których symbolem jest sztandar.
7. Gdy jednostka organizacyjna nie spełnia warunku wzorowej pracy, władze, o których mowa w ust. 4 mogą wydać zakaz występowania ze sztandarem w ściśle określonym czasie, zaś w wypadku rozwiązania jednostki sztandar należy przekazać odpowiednio do Głównej Kwatery Harcerek albo Głównej Kwatery Harcerzy.
8. Jednostka posiadająca sztandar występuje z nim podczas szczególnie ważnych uroczystości dotyczących danej jednostki, a w szczególności:
  - a) podczas Przyrzeczenia Harcerskiego,
  - b) z okazji świąt narodowych,
  - c) na specjalny rozkaz właściwego przełożonego jednostki.
9. Sztandary historyczne mogą być używane przez jednostki za zgodą władz, o których mowa w ust. 4, przy czym w przypadku, gdy sztandar taki nie zawiera nazwy ZHR, należy obowiązkowo przymocować do drzewca sztandaru biało-czerwoną szarfę z napisem „Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej”.

§ 3

1. Projekt sztandaru Związku zatwierdza Rada Naczelna ZHR, zaś projekty pozostałych sztandarów podlegają zatwierdzeniu przez władze, o których mowa w § 2 ust. 4, przy czym w projektach powinny być uwzględnione elementy, o których mowa w ust. 2 i 5.
2. Sztandar chorągwi, hufca oraz drużyny - w kolorach według projektu - powinien uwzględniać następujące elementy:
  - a) strona prawa - orzeł biały na czerwonym tle oraz napis „Ojczyzna, Nauka, Cnota”;
  - b) strona lewa - Krzyż Harcerski odpowiadający stopniowi Harcerki/Harcera Rzeczypospolitej oraz pełną nazwę Związku oraz jednostki np. „Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Bydgoski Hufiec Harcerzy im. Jana Wierzejewskiego”,
przy czym dopuszczalna jest w narożnikach obu stron lub jednej strony dodatkowo kompozycja innych elementów.
3. Sztandar drużyny powinien posiadać wymiary 80 cm x 80 cm, zaś sztandar hufca i chorągwi - wymiary 90 cm x 90 cm.
4. Sztandary obszyte są frędzlami:
  - a) w kolorze złotym - sztandar chorągwi,
  - b) w kolorze srebrnym lub szarym - sztandar hufca,
  - c) w kolorze barw sztandaru - sztandar drużyny.
5. Drzewce wszystkich sztandarów zakończone są lilijką harcerską i składają się z dwóch części. Pod lilijką może znajdować się metalowa podstawa w kształcie walca, kuli, prostopadłościanu lub równoległoboku, w której umieszcza się zminiaturyzowany akt nadania sztandaru. Na drzewcu poniżej lilijki można przybijać pamiątkowe gwoździe związane z fundatorami sztandaru oraz metalowe plakiety z napisami odnoszącymi się do ważnych wydarzeń lub rocznic związanych z daną jednostką.
6. Władze, o których mowa w § 2 ust. 4, mogą w uzasadnionych przypadkach zezwolić na odstępstwo od zasad określonych w § 3 dotyczących kolorystyki oraz elementów graficznych sztandaru.
7. W okresie żałoby do sztandaru lub drzewca przymocowuje się wstęgę lub kokardę w kolorze czarnym.

§ 4

1. Sztandar przechowywany jest w gablocie umieszczonej na honorowym miejscu w pomieszczeniu właściwej jednostki.
2. Sztandar drużyny spełnia rolę wychowawczą i powinien być używany oraz przechowywany z należytyym szacunkiem.
3. Do wszystkich czynności związanych ze sztandarem upoważnieni są:
  - a) w drużynie - mianowani członkowie poczty sztandarowego lub odpowiednio wyznaczone przez drużynową harcerki albo wyznaczeni przez drużynowego harcerze,
  - b) w hufcu, chorągwi oraz Związku - wyznaczone drużyny reprezentacyjne, mianowane poczty sztandarowe albo odpowiednio wyznaczone lub wyznaczeni przez przełożonego danej jednostki instruktorki lub instruktorzy bądź harcerki lub harcerze.

§ 5

1. Jednostka występująca ze sztandarem wystawia poczet sztandarowy składający się z trzech osób, przy czym:

- a) w przypadku sztandaru Związku – w skład pocztu wchodzi instruktor lub instruktorzy ZHR, przy czym w razie składu mieszanego chorążym jest zawsze instruktor,
  - b) w przypadku sztandaru chorągwi, hufca lub drużyny harcerek – w skład pocztu wchodzi instruktor lub harcerki danej jednostki, przy czym, jeśli jest to możliwe, chorążym jest instruktorka,
  - c) w przypadku sztandaru chorągwi, hufca lub drużyny harcerzy – w skład pocztu wchodzi instruktor lub harcerze danej jednostki, przy czym, jeśli jest to możliwe, chorążym jest instruktor,
  - d) w przypadku sztandaru innej jednostki – w skład pocztu wchodzi instruktor lub instruktorzy albo harcerki lub harcerze danej jednostki, przy czym w razie składu mieszanego chorążym jest zawsze instruktor lub harcerz.
2. Członkowie pocztu sztandarowego występują:
- a) w okresie stosowania umundurowania letniego – w umundurowaniu letnim, przy czym dopuszcza się stosowanie jednolitych bluz, kurtek lub peleryn w razie wymagających tego warunków pogodowych; rękawy bluz mundurowych winny być opuszczone,
  - b) w okresie stosowania umundurowania zimowego – w umundurowaniu zimowym, przy czym odzież wierzchnią mogą być jedynie jednolite bluzy, kurtki lub peleryny.
3. Członkowie pocztu sztandarowego występują w nakryciach głowy, jeśli jest to możliwe z paskami pod brodą, a także w rękawiczkach sukiennech w kolorze białym lub skórzanych w kolorach czarnym albo brązowym, przy czym, :
- a) w wypadkach, o których mowa w ust. 4 lit a) – jednolite rękawiczki noszą wszyscy członkowie pocztu sztandarowego,
  - b) w wypadkach, o których mowa w ust. 4 lit b) – rękawiczki nosi tylko chorąży, jednak nie mogą być to rękawiczki sukienne w kolorze białym.
4. Zgodnie z decyzją przełożonego jednostki występującej ze sztandarem, na umundurowaniu lub odzieży wierzchniej
- a) wszyscy członkowie pocztu sztandarowego lub
  - b) tylko chorąży,
- noszą szarfy w kolorze biało-czerwonym, o szerokości około 10 cm, zakładane na skos z prawego ramienia, przy czym szarfy mogą być umieszczane pod naramiennikami.
5. Obowiązkiem przełożonego jednostki występującej ze sztandarem jest przeszkolenie członków pocztu sztandarowego w zakresie niezbędnym do godnego reprezentowania jednostki i właściwego posługiwania się sztandarem. Przełożony jednostki jest także zobowiązany do zapewnienia zmian składu pocztu sztandarowego w niezbędnym zakresie.
6. Zasady musztry ze sztandarem określają instrukcje lub regulaminy odpowiednio Organizacji Harcerek i Organizacji Harcerzy, przy czym do musztry ze sztandarem Związku stosuje się zasady obowiązujące w Organizacji Harcerzy.

§ 6

Jednostkom Związku, które posiadały sztandary przed dniem 1 grudnia 1994 roku, przysługuje nadal prawo posiadania tych sztandarów, przy czym do sztandarów tych nie stosuje się przepisów dotyczących wzorów sztandarów oraz trybu zatwierdzania projektów sztandarów - wynikających z niniejszej instrukcji.

WICEPRZEWODNICZĄCY ZHR
[Podpis]
hm. Lech Najbauer

SKARBNIK ZHR
Monika Kobus
hm. Monika Kobus